

Efterretninger om Norges ordentlige Storthings Forhandlinger i Aaret 1815.

Efter Storthingets Beslutning
redigerede af Pastor Bonnevie, Professor Rasmussen og Pastor Schultz.

No. 19.

Kryst hos Chr. Grondahl i Christiania.

- 5) Et anonymt Andragende, underteget N., dateret 15de August 1815, adresseret ved anonymt Drey til Representanten Stoltenberg, og af ham inleveret til Odelsstingets nærmere Beslutning desangaaende. Det indeholder endel Ankeposter, betreffende Grundlovens Overtrædelse deels af Kongen og den Norske Regjering, deels ved det overordentlige Storthings Beslutninger. Dette Document remitteredes den til Undersøgelse af Statsraadets Protocoller nedsatte Committee.
- 6) Forslag fra Representanten Johannes Boe, at Embedsmændene, hver for sig, ikke maae tillægges eller tillades at beholde mere end een Gaard til Embedsholz; men de Øvrige, som ogsaa maatte være udseede for ham, følges til Fordele for Banken. Dette henvistes til 6te Committees Betenkning.
- 7) Forslag fra Representanten Amtmand Falsen til en Lov, angaaende Odels- og Kas-sedes-Retten i Norge, indeholdende 27 §§. Forslaget henvistes til 6te og 2den Committees Betenkning.

Torsdagen den 7de Septbr. holdtes Odelssting med 59 Medlemmer. Representanten Østebahls Forslag (See 21de Aug. No. 3) foretoges, og blev ved Pluralitet bestemt, at dets Afgjørelse skulde udsættes indtil Videre, i Forventning af indkommende Beretning fra Rigsbanks Directionen. Videre blev foretaget Representanten Proost Aschenbergs Forslag (See 2den Aug. No. 16 og 5te Aug. No. 13), i Anledning af hvilket bestemtes, at denne Sag skulde henvises til videre Undersøgelse og Afgjørelse af den executive Magt. Fremdeles foredroges Jens Molmann Lysholms Ansøgning (See 27de Juli No. 4). Odelsstinget besluttede, at Vedkommende skulde underrettes om, at de anlagte Privilegier og Rettigheder ikke kunde tilstaae specielt for Fabriken Lysholmsminde.

I dette Mode blev følgende Andragender og Forslage anmeldte eller oplest:

- 1) Representanten Ole Bjørnsens Forslag, angaaende Skifteforvaltningens bedre Indretning, samt at der for Samme tillægges Skifteforvalteren i Betaling 2 pCt. af Voets samlede Indtægt, enten det er fallit eller ikke, men ingen videre Betaling. Forslaget henvistes til 2den Committees Betenkning.
- 2) Representanten Teis Lundegaards Forslag, angaaende 4 faste Laugrestedsmands og 8

Neservers Udnævnelse for ethvert Tinglaug, med Vibere, deres Udnævnelse og Betælling angaaende. Forslaget blev remitteret til 2den Committees Betenkning.

- 3) Representanten Guidbrand Tandbergs Forslag til en Lov, saalykende: "Det skal være enhver Stats Indbaarer tilladt, efter eget Godtbefindende, og paa hvilken somhest Maade, han finder det tjenligst, at foræde sit Skov-Product." Forslaget henvistes til Betenkning af 1ste og 6te Committee.
- 4) Representanten Jonas Moes Forslag om Bygningers Opførelse efter Licitation paa de Embedsgaarde, hvor Ingen findes, om Forskud til disse Udgifters Bestridelse af Stats-Cassen, Godtgjærelse af Embedsmanden ved 2 prCto aarligt Afsdrag, m. m., disse Gaardes Bestyrelse og Vedligeholdelse angaaende. Forslaget blev henvist til 1ste, 6te og 2den Committees Betenkning.
- 5) Forestillinger fra Dr. Frang med flere Almuesmaab af Stange Prestegjeld paa Hedes marken om, at Frihed til at brenne Brendevin maa indvilges og Anordningerne, som fastsatte Straf deraf, altsaa opheves; — ligeledes en Ansogning fra samme Personer, om at faae klokt Kongelinden for Stange Prestegjeld, som er tillagt der Norske Universitet. Sagen blev, forsavdigt Ansogningen angaaer, henvist til Betenkning af 1ste og 6te Committee.
- 6) En Betenkning af A. Gotsie, indleveret ved Representanten Mikkel Saylund, angaaende Pengersæncts Forbedring, til hvilken Ende han foreslaaer, at Beimester-Enis bederne maae gaae ind, til Besparelse i Statsudgifterne; samt et Forslag, angaaende Regnskabs Aftæggelse for Fattigvæsenet. Dette Document remitteredes til 1ste og 6te Committees Afbryntelse, i Overensstemmelse med Odelssthingets Resolution af 29de Juli sidstleden.
- 7) Forslag fra en Anonym, med Underskrift E., indleveret ved Representanten Ole Bjørnzen, som gaar ud paa, at alle Politiesagers Anlæg, Undersøgelse, Paakjendelse, Dom, Execution, saavel som det hele Politievæsen, hvortil ogsaa kunne regnes Sager for første Gang begaata simpelt Tyverie, maatte henlegges under een Person nemlig Fogden. Forslaget henvistes til Betenkning af 2den Committee.
- 8) Et Forslag fra samme Forsatter, indleveret af samme Representant, som gik ud paa, at der burde staas enhver Almuesmand frit for at betale Skat paa alle Thingi om Aaret, og saa Lidet eller Moeget, han kunde yde; men inden hvort Aars Udgang maatte hele Skatten være betalt, ellers høie Rentor svares af Resistancerne. Forslaget blev henvist til 3de Committee Betenkning.
- 9) Et Ditto af samme Forsatter, indleveret ved samme Representant, herrofende, at alle Repartitioner af Veir og Broe Penge m. m., maatte udbetales af Zahl- eller Foged-Cassen, samt derefter af Amter opgives Fogderierne paa eengang, og af disse oppehares som sædvanlige Skatter. Forslaget blev henvist til 3de Committee Betenkning.
- 10) Et Ditto af samme Forsatter, ved samme Representant. Dets Indhold var, at Anordningen af 19de Mai 1790, angaaende Uldønnings Kvitteringer paa set Paapii for Udlæg i Bordegods m. m., paany maatte stregt indskrives Bekommende, og bekjendtgøres Almuen. Forslaget henvistes til 2den Committees Betenkning.
- 11) Forslag fra Representanten Nyboed Schirre, indleveret i Odelssthinget ved dets Medlem Kjøbmand Cappelen. Forslaget gaar ud paa, at intet andet Maal eller Vægt maa foretindes eller bruges inden en vis bestemmede Tid, end de lovbemænte, samt at Quæretæderne heraf maatte antres mod begrundig Skat. Et Tæbtsbillede hermed

- 70
- forstaaer Forstatteren endvidere, at Kornvarer og Meel i Handel og Bondel for Fremtiden maatte trasfigureres ester Vege istedet for det hidtil brugelige Maal. Forstaget henvistes til Betenkning af 5te Committee.
- 22) Forstlag fra Representanten Bisshop Krogh, indleveret i Odelsstinget af dets Medlem Foged Berg. Forstlaget gaar ud paa, at Ingen maa egtevies uden at have et fast Hjemsted, Gaard eller Huusmandsplads, eller ogsaa Forskiring om at erholde nogen saadan; at Ingen maa tillades at leve paa egen Haand, uden de, der have laret et Haandverk, og drive Samme til Sognets Nytte, eller som have tjene Andre til des res 4ode Var; at Ingen maa om Koraaret antage Ejendomstjeneste og afdedige dem om Hossten, uden Varlig fra Thynderts Side; at Ingen maa vandre om fra Gaard til Gaard, i den Hensigt at drive ulovlig Handel, med Mere. Forstaget blev henvist til 1ste, 6te og 2den Committees Betenkning.
 - 23) Representanten Provst Aschenbergs Forstlag, angaaende Oprettelsen af Seedesfors Magaziner i enhver af Norges Egne, hvilke skulle vere anlagte inden 3 Aar. Magazin-Beholdningen anslaes fra 3 til 6 à 800 Tonder, der anskaes paa Præssegeldets egen Befkostning, med flere noiagtige Bestemmelser, disse Magaziner vedkommende. Forstaget henvistes til 6te Committee's Betenkning.

Den 8de September begyndte Storthinget sine Forhandlinger med 71 Stemmer. Om Landsdokumer Mansens Forstlag (See 2den August No. 4) havde 7de Committee indstillet, at det burde henlagges. Mod denne Indstilling blev flere Taler holdte, af hvilke Provst Aschenbergs blev vedlagt Protokollen. Ved 56 Stemmer mod 17 blev antaget, at en Adresse til Hans Majestat Kongen udfordriges, hvori Storthinget anholder om en national Norsk Ridderordens Oprettelse, saafremt Hans Majestat maatte behage naadigt at uddele Ordener, overensstemmende med Grundlovens 22de §.

Provsten Aschenbergs Forstlag (See 29de August No. 9) blev efter 2den Committees Indstilling ved 72 Stemmer bifaldt faaledes, at Storthinget ved en til Hans Majestat udstedende Adresse anholder om Hans Majestats naadigste Bestemmelse for, at dette vorste ordentlige Storthing maatte forblive samlet for det Forste 2 Maanedee længere end den ved Grundlovens 20e §. bestemte Tid.

Sorenstriver Bonnevies Andragende (See 5te September No. 2) skal efter enesten mig Beslutning fernes Regjeringen til Afkjuelse. Representanten Johannes Boes ansøgte Reise-Tilladelse (See 6te September No. 3) blev ved 67 Stemmer ikke indvilget.

Under Forhandlingerne blev Statsraad Toombs Ankomst i Arende fra Statsraadet anmeldt. Han blev modtagen af en Deputation, bestaaende af Major Lund, Procurator Weidemann og Lusmand Strand. Bid. hr. Statsraaden blev frembragt følgende af H. S. Majestat naadigt fremsatte Forstlag:

- 1) Om at tage under Overveielse en fra Directionen for Norges midlertidige Rigsbank indkommen Horespørsgel om bemelde Banks fremtidige Bestyrrelse med Mere.
- 2) Om forbedringen af det Bidrag til Convoy-Cassen, hvilket Kongeriget Norge maatte faae at udrede.
- 3) Om forbedrede Gageringer for de Embedsmænd og Betjenter, hvis Bon udredes ens ten af Kømmer-Cassen eller ved Uianing paa vedkommende Landdistricter.
- 4) Om Forhjelse i de ved Forordningen af 16de Septbr. 1735 bestemte Ringe Venge. Efter Statsraadens Vorligang blev bestemt, at de tvende første Forstlag skulde sendes til

3de Committees Betænkning, og de sidste overleveres Odelsthingets Præsidentstab. Videre blev i dette Mode frembragt:

- 5) Ansgning fra Major Christ. Fred. Schaffenborg om Understøttelse for hans Svigersøns afbøde Lieutenant Holls modersløse æde Born, i 4de og 3de Aar, saalænge de ikke uforstørge. Denne Ansgning blev sendt til 3de Committee.
- 6) Forslag fra Amtmand Krogh i Finnmarken om, at der for de Valgmaend, der, efterat være valgte i Menighederne uden der at have fremført Indsigelse mod Valget, siden udeblive fra Amtsmoderne, maatte bestemmes passende Evansmidler, paa det Ingen af Uvidenhed eller Beangvillighed skulde udeblive. Henvist til 7de Committee.
- 7) Ansgning fra 10 Almussinænd i Hedemarken om at maatte beskrives fra at doelstige i de Udgifter, der nu medgaae til den i Amts bestikkede Chirurg, der foreslaes entlediget fra sit Embede.
- 8) Ansgning fra Hsisterets Advocat Hjelm for Stifts-Huldmægtigen i Christiansand, Martinus Heide, om Naturalisation, isald bemeldte Heide, der er født i Grønland, et i Følge heraf skulde have Norsk Vorgerret. Denne Ansgning blev sendt 2den Committee til Betænkning.

Lørdagen den 9de Septbr. holdtes Odelsthing med 59 Medlemmer. I dette Mode foretages Hans Majestæt Kongens ved Statsraad Motzfeldt af 27de Juli fo-relæste provisoriske Anordninger, og fattede Odelsthinget, i Henseende disse, følgende Beslutninger:

- a) I Henseende til Anordningen af 12te Januar 1815, hvorved Forbudet mod Godemidlers Vortselgelse ved offentlig Auction opføres m. m. bestyrelses: de i Placaterne af 2den Decbr. 1812 og 21de Jan. 1813 indeholdte Forbud mod Korn- og andre Foder-Barers Salg ved offentlig Auction opføres.
- b) Den provisoriske Anordning af 17de Januar 1815, hvorved abskillige til Rettselser for Levnetsmidlers Indførsel og mod Barers Udsørsel givne Besalinger opføres, antages som Lov.
- c) Den Kongl. Kundgørelse af 12te Januar 1815, hvorved bestemmes, at den visse Skibe ved Reglementet af 26de Juni 1813 tilstaaede Fritagelse for Passagerer til Quarantine: Besenet skal indtil Videre være ophevet, antages som Lov.
- d) Anordningen af 12te April 1815, at for Efteriden skulle Danske Skibe og Varer i Norge behandles som upriviligerede Nationers, skal fremdeles gjælde som Lov.
- e) Den provisoriske Anordning, Placaten af 9de Februar 1815, angaaende nærmere Bestemmelser ved Norske og Danske Skibes Maal og Marke, skal fremdeles gjælde som Lov.
- f) Den provisoriske Anordning af 14de Juni 1815, som bestemmer, hvorledes der i Henseende til Norges og Sverrigs indbyrdes Skibsfart og Handel herefter bor forholdes, skal her gjælde som Lov, saafremt og saalænge de i denne Anordning givne Bestemmelser, som fra Sveriges Side skulle overholdes, i dette Land gjælde som Lov.